Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

Кафедра педіатрії №1

„ЗАТВЕРДЖУЮ"
проректор ЗВО ВНМУ ім. М.І.Пирогова
Василь Погорілий

„15" січня 2024 р

СИЛАБУС
ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПЕДІАТРІЯ»

Галузі знань **22 – Охорона здоров'я**

Спеціальності **228 – Педіатрія**

2024 рік

Розробник:
Надія ТОКАРЧУК – професор кафедри педіатірї №1, д.мед.н., професор

Силабус затверджений на засіданні кафедри педіатрії №1

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри педіатрії ї №1

(Ольга ЯБЛОНЬ)

«31» серпня 2023 року

Програма розроблена на підставі примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Педіатрія» (затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.07.2022 № 1219), розробленої групою експертів МОЗ з деяких питань проходження інтернатури за спеціальністю «Педіатрія», склад якої затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01.11.2021 № 2390 та рецензованої групою експертів МОЗ України за напрямами, склад якої затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.10.2020 № 2455. Програма підготовки в інтернатурі з педіатрії – єдиний комплекс освітніх та практичних компонентів, спланованих і організованих закладами вищої освіти і базами стажування з метою забезпечення набуття лікарями-інтернами компетентностей, необхідних для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом, який ґрунтується на академічній доброчесності, медичній етиці та деонтології, доказовій медицині.
Інтернатура є обов'язковою формою первинної спеціалізації осіб за лікарськими спеціальностями для отримання кваліфікації лікаря- спеціаліста з метою присвоєння звання «лікар-спеціаліст». Програма підготовки в інтернатурі з педіатрії триває два роки та складається з двох частин: освітньої та практичної.

Підготовка лікарів-інтернів в інтернатурі проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі програми підготовки в інтернатурі, та навчальних планів, затверджених Вченою радою закладу вищої освіти.

За період підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни повинні оволодіти компетенціями, знаннями та навичками, які визначені індивідуальним навчальним планом та програмою підготовки в інтернатурі. Програму підготовки в інтернатурі складено у відповідності до Закону України "Про вищу освіту" № 1556-VII (2014 р.), Положення про інтернатуру (наказ МОЗ України від 22.06.2021 р. № 1254), Стратегії розвитку медичної освіти, схваленої розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 27.02.2019 р., та пункту 310 Плану пріоритетних дій Уряду на 2019 рік, затвердженого Кабінетом Міністрів України 18.12.2018 року № 1106-р, та інших нормативних документів, що регламентують підготовку фахівців галузі знань "Охорона здоров'я" на післядипломному етапі.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоровя»
Складник освіти	Післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	Педіатрія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Ступінь магістра в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «педіатрія», 222 «Медицина»
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров’я, самостійне працевлаштування.
Монітоинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров’я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички

	A: Знає, описує. **B:** Виконує, демонструє під наглядом. **C:** Виконує, демонструє самостійно. **D:** Виконує, вчить або контролює молодших інтернів у демонстрації та виконанні
Обсяг програми	2 академічних роки, 114 кредитів ЄКТС (3432 години практичного та теоретичного навчання).

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Рік підготовки	**МІСЯЦІ**											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I-й	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II-й	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	Б	Б	К	В

Б - практична частина підготовки на базі стажування;
К - освітня частина підготовки - навчання на кафедрі;
В - відпустка.

III. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ ІНТЕРНАТУРИ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності (педіатрії) на основі опанування теоретичними знаннями, практичними навичками, засвоєння існуючих практичних рекомендацій та протоколів, проходження професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.
	ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.
	ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.
	ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.
	ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.
	ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.
	ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).
	ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.).

	ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.
	ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
	ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
	ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
	ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними та вітчизняними протоколами.
	ЗК 14. Знати покази, протипокази, побічні дії препаратів, які використовуються в лікарській практиці, та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.
Професійні компетентності (ПК)	ПК 01. Уміння організувати спостереження та надання медичної допомоги дітям різних вікових груп в умовах закладів охорони здоров'я педіатричного профілю.
	ПК 02. Уміння організувати та проводити спостереження за новонародженою здоровою дитиною, передчасно народженими та хворими немовлятами згідно сучасних рекомендацій.
	ПК 03. Уміння організувати та проводити спостереження за здоровою дитиною різного віку.
	ПК 04. Уміння надавати поради щодо здорового способу харчування дітей, сприяти профілактиці мальнутриції та ожиріння, здійснювати підтримку грудного вигодовування, надавати індивідуальні рекомендації щодо харчування пацієнтів із різними патологічними станами.
	ПК 05. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів дихання у дітей.
	ПК 06. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування алергічних захворювань у дітей.
	ПК 07. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб серцево-судинної системи у дітей та їх ускладнень.
	ПК 08. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування дифузних хвороб сполучної тканини та суглобів у дітей.
	ПК 09. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів кровотворення та їх ускладнень.
	ПК 10. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів травлення та їх ускладнень у дітей.
	ПК 11. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб нирок та їх ускладнень.
	ПК 12. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування інфекційних захворювань у дітей та їх ускладнень.
	ПК 13. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування туберкульозу у дітей.
	ПК 14. Уміння надавати допомогу при невідкладних станах у дітей та проводити інтенсивну терапію дітям у станах загрози життю.
	ПК 15. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб ендокринної системи та обміну речовин, а також їх ускладнень.

	ПК 16. Уміння діагностувати та забезпечувати менеджмент дітей із первинними та вторинними імунодефіцитами.
	ПК 17. Уміння проводити імунопрофілактику інфекційних хвороб у дітей.
	ПК 18. Уміння розпізнати захворювання, що потребують хірургічного втручання.
	ПК 19. Уміння надавати медичну допомогу дітям при травмі та дітям з ортопедичної патологією.
	ПК 20. Уміти діагностувати та забезпечувати менеджмент дітей із генетичними захворюваннями.
	ПК 21. Уміти діагностувати та надавати допомогу дітям із захворюваннями нервової системи.
	ПК 22. Уміння діагностувати та надавати медичну допомогу дітям з захворюваннями ЛОР-органів.
	ПК 23. Уміння діагностувати та забезпечувати менеджмент дівчаткам із захворюваннями гінекологічної сфери.
	ПК 24. Уміння діагностувати та забезпечувати менеджмент дітям із онкологічними захворюваннями.
	ПК 25. Уміння надавати паліативну допомогу дітям із невиліковними захворюваннями.
	ПК 26. Уміння спілкуватися, досягати лікувального комплаєнсу, знати особливості розвитку та перебігу хронічних захворювань у дітей підліткового віку.
	ПК 27. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування захворювань і станів шкіри, волосся та нігтів.
	ПК 28. Уміння діагностувати та надавати медичну допомогу дітям із захворюваннями очей.
	ПК 29. Уміння діагностувати та надавати медичну допомогу дітям з психічними розладами. Організовувати реабілітаційну підтримку дітям з психічними розладами.
	ПК 30. Уміння оцінювати соціально важливі детермінанти, що впливають на стан здоров'я населення. Використовувати вплив лікаря на них.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Зміст освітньо-професійної програми	Академічних годин / кредитів ЄКТС
Загальний навчальний час підготовки (академічних годин/кредитів ЄКТС) для лікарів-інтернів за спеціальністю "педіатрія"	**114 кредитів (3432 навчальні години)**
Обов'язкові освітні курси	**105 кредитів (3157 навчальні години)**
Дисципліни за вибором (8 % загальної кількості кредитів ЄКТС)	**9 кредитів (275 навчальних годин)**

Професійна діяльність включає всі завдання та аспекти, необхідні для иконання такої діяльності в контексті допомоги пацієнткам.

Доручення професійної діяльності інтерну означає, що інтерн вважається компетентним у всіх аспектах професійної діяльності таким чином, щоб він міг виконувати цю діяльність самостійно.

Навчальний процес інтерна, спрямований на досягнення рівня самостійної практики, базується на активному залученні до надання допомоги, забезпеченні формуючого зворотного зв'язку між клінічними керівниками та інтерном для оцінки прогресу набуття компетентності. З часом ці клінічні заходи призведуть до підвищення компетентності, і нагляд буде відповідно адаптований. На початкових етапах навчання діяльність інтерна має ретельно контролюватись, клінічні керівники повинні бути присутніми, коли інтерн виконує певну діяльність, щоб обговорити з ним процес виконання або втрутитися, коли це необхідно.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальні заходи з оцінювання результатів проходження інтернатури регламентуються Положенням про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію (наказ МОЗ України від 22.06.2021 р. № 1254 в чинній редакції) та складаються з поточного, проміжного та підсумкового оцінювання (атестація).

Враховуючи практичну спрямованість навчання в інтернатурі, рекомендований постійний контроль за набуттям та відпрацюванням лікарями-інтернами практичних навичок. Контроль здійснюється шляхом самооцінки та оцінки викладачем/ керівником інтернів / комісією в залежності від етапу проведення оцінювання. Обов'язковим є контроль під час початку (вхідний) та завершення (вихідний) кожного очного та заочного циклу навчання, а також наприкінці першого року навчання в інтернатурі та заключної атестації.

Під час навчання в інтернатурі слід досягати прогресивного підвищення рівня оволодіння практичними навичками до цільового.

Критерії оцінювання знань інтерна
Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється інтерну, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати латинською термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка «добре» виставляється інтерну, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.
Оцінка «задовільно» виставляється інтерну, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.
Оцінка «незадовільно» виставляється інтерну, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (диференційний залік)
Оцінка «відмінно» виставляється інтерну який грамотно та в логічній послідовності надає відповіді на питання. Під час відповіді демонструє здатність аналізувати теоретичний матеріал, робить грунтовні висновки щодо значення теоретичного матеріалу для практичної медицини, надає чіткі правильні відповіді на додаткові нестандартні питання, може пояснити, як практично здійснюється лабораторна діагностика та профілактика певного захворювання, знає принципи його лікування.
Оцінка «добре» виставляється інтерну, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання, але допускає незначні неточності, які швидко виправляє при відповіді на уточнюючі запитання екзаменатора. Під час відповіді на питання може пояснити, як здійснюється лабораторна діагностика та профілактика певного захворювання, знає принципи його лікування.
Оцінка «задовільно» виставляється інтерну, який при відповіді на питання демонструє знання базових понять та визначень, допускає значні неточності або має труднощі при відповіді на питання, не може розкрити в достатньому обсязі принципів лабораторної діагностики, профілактики та лікування захворювання, допускає неточності при відповіді на конкретизуючі питання.
Оцінка «незадовільно» виставляється інтерну, який не знає відповіді на одне з питань, допускає грубі помилки при відповіді на питання, не знає принципів лабораторної діагностики, профілактики та лікування захворювання, не знає відповіді на додаткові уточнюючі запитання.

VI. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Agus MS, Wypij D, Hirshberg EL, et al. Tight Glycemic Control in Critically Ill Children. № Engl J Med 2017; 376:729.
2. Algorithm for the Assessment, Prevention, and Management of Childhood Obesity in Patients 2 Years and Older Adapted from the Expert Committee Recommendations American Academy of Pediactrics, Institute for Healthy Childhood Weight. 2017

3. Ayers P., Boullata J., Holcombe B., Kraft M. D., Marshall №. Parenteral Nutrition Safety Consensus Recommendations. JPEN J Parenter Enteral Nutr. 2013.

4. Broekaert IJ, Falconer J, Bronsky J, et al. The Use of Jejunal Tube Feeding in Children: A Position Paper by the Gastroenterology and Nutrition Committees of the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition 2019. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2019; 69:239.

5. Childhood Functional Gastrointestinal Disorders: Child / Adolescent. Gastroenterology 2016;150:1456-1468.

6. Chogle A, Velasco-Benitez CA, Koppen IJ, et al. Population-Based Study on the Epidemiology of Functional Gastrointestinal Disorders in Young Children. J Pediatr. 2016 Dec; 179:139-143.e1. doi:10.1016/j.jpeds.2016.08.095. PubMed PMID: 27726867.

7. Diagnosis and management of iron deficiency in children with or without anemia: consensus recommendations of the SPOG Pediatric Hematology Working Group: Veneranda Mattiello, Markus Schmugge, [...] on behalf of the SPOG Pediatric Hematology Working Group, European Journal of Pediatrics volume 179, pages 527-545 (2020)

8. DIETARY REFERENCE INTAKES FOR ENERGY, Institute of Medicine, 2005. Food and Nutrition Board, Institute of Medicine. Dietary reference intakes for energy, carbohydrate, fiber, fat, fatty acids, cholesterol, protein, and amino acids (macronutrients), 2005, chapter 5. Available at: http://fnic.nal.usda.gov/dietary-guidance/dri-reports/energy-carbohydrate-fiber-fat-fatty-acids-cholesterol-protein-and-amino#overlay-context=dietary-guidance/dietary-reference-intakes/dri-reports (Accessed on January 30, 2013).

9. Domellof M, Braegger C, Campoy C, Colomb V, Decsi T, Fewtrell M, Hojsak I, Mihatsch W, Molgaard C, Shamir R, Turck D, van Goudoever J, Nutrition ECo (2014) Iron requirements of infants and toddlers. J Pediatr Gastroenterol Nutr 58:119-129.

10. Drossman D. A. Functional gastrointestinal disorders: history, pathophysiology, clinical features, and Rome IV // Gastroenterol. - 2016. - Vol. 150, № 6. - P. 1262 - 1279.

11. Duggan CP, Jaksic T. Pediatric Intestinal Failure. № Engl J Med 2017; 377:666.

12. EASL Clinical Practice Guidelines on the prevention, diagnosis and treatment of gallstones / European Association for the Study of the Liver (EASL) // J. Hepatol. - 2016. - Vol. 65, № 1. - P. 146 - 181. - doi:10.1016/j.jhep.2016.03.005.

13. ESPGHAN and NASPGHAN Report on the Assessment of Exocrine Pancreatic Function and Pancreatitis in Children / Christopher J. Taylor, yKathy Chen, zKaroly Horvath [et al.] J. Pediatr. Gastroenterol. Nutr. 2015; 61:144-153.

14. ESPHGAN Coeliac Disease 2019 guideline

15. European Society for the Study of Coeliac Disease (ESsCD) guideline for coeliac disease and other gluten-related disorders. Abdulbaqi Al-Toma, Umberto Volta, Renata Auricchio. Practice Guideline. United European Gastroenterol J. 2019 Jun; 7(5) 583-613.

16. Fawaz R, Baumann U, Ekong U, et al. Guideline for the evaluation of cholestatic jaundice in infants: joint recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition. J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2017 Jan; 64(1(sad)154-68.

17. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), World Health Organization (WHO) and United Nations University (UNU): Human Energy Requirements. Chapter 3: Energy requirements of infants from birth to 12 months. Available at: www.fao.org/docrep/007/y5686e/y5686e05.htm (Accessed on March 20, 2018).

18. Functional Gastrointestinal Disorders: History, Pathophysiology, Clinical Features, and Rome-IV. Gastroenterology 2016; 150 (6): 1262-12790.

19. Gallagher K, Flint A, Mouzaki M, et al. Blenderized Enteral Nutrition Diet Study: Feasibility, Clinical, and Microbiome Outcomes of Providing Blenderized Feeds Through a Gastric Tube in a Medically Complex Pediatric Population. JPEN J Parenter Enteral Nutr 2018; 42:1046.

20. Gonzalez Ayerbe JI, Hauser B, Salvatore S, Vandenplas Y. Diagnosis and Management of Gastroesophageal Reflux Disease in Infants and Children: from Guidelines to Clinical Practice. Pediatr Gastroenterol Hepatol Nutr. 2019 Mar; 22(2): 107 - 121.

21. Gosselin KB, Duggan C. Enteral nutrition in the management of pediatric intestinal failure. J Pediatr 2014; 165:1085.

22. Guarino A., Ashkenazi S., Gendrel D., Vecchio A. L., Shamir R., Szajewska H. European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition/European Society for Paediatric Infectious Diseases Evidence-based Guidelines for the Management of Acute Gastroenteritis in Children in Europe: Update 2014. J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2014; 59(1(sad) 132-52.

23. Guideline for the Diagnosis and Treatment of Recurrent Aphthous Stomatitis for Dental Practitioners. Bassel Tarakji, Giath Gazal, [...], and Nader Alaizari. Journal of International Oral Health, 2015 May; 7(5(sad) 74-80. PMCID: PMC4441245. PMID: 26028911

24. Guidelines for the care and treatment of person diagnosed with chronic hepatitis C virus infection. World Heals Organization, 2018 https://www.who.int/hepatitis/publication/hepatitis-c-guidelines-2018/en/.

25. Hron B, Fishman E, Lurie M, et al. Health Outcomes and Quality of Life Indices of Children Receiving Blenderized Feeds via Enteral Tube. J Pediatr 2019; 211:139.

26. Huysentruyt K, De Schepper J, Bontems P, et al. Proposal for An Algorithm for Screening for Under-Nutrition in Hospitalized Children. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2016.

27. Huysentruyt K, Devreker T, Dejonckheere J, et al. Accuracy of Nutritional Screening Tools in Assessing the Risk of Undernutrition in Hospitalized Children. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2015; 61:159.

28. Joint ESPGHAN/NASPGHAN Guidelines for the Management of Helicobacter pylori in Children and Adolescents (Update 2016). JPGN. Volume 64, Number 6, June 2017.

29. Lifschitz C, Szajewska H. Cow's milk allergy: evidence-based diagnosis and management for the practitioner. Eur J Pediatr 2015; 174:141.

30. Management of Helicobacter pylori infection - the Maastricht V/Florence Consensus Report, 2015 (Gut Online First, published on October 5, 2016)

31. Mehta NM, Skillman HE, Irving SY, et al. Guidelines for the Provision and Assessment of Nutrition Support Therapy in the Pediatric Critically Ill Patient: Society of Critical Care Medicine and American Society for Parenteral and Enteral Nutrition. Pediatr Crit Care Med 2017; 18:675.

32. NICE pathways: Fluid and nutritional management in children with diarrhoea and vomiting. NICE, 2017.

33. Paediatric Gastroesophageal Reflux. Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition and the European Society for Paediatric Gastroenterology. 2018 Mar; 66(3): 516 - 554.

34. Park's pediatric cardiology for practitioners, seventh edition. Myung K. Park, Mehrdad Salamat / Copyright 2021 by Elsevier, Inc.

35. Pathways to Managing Atopic Dermatitis: Consensus From the Experts. J Clin Aesthet Dermatol. 2013 Jul; 6 (7 Suppl (sad) S2-S18. PMCID: PMC3809588 PMID: 24171071 Mark G. Lebwohl, MD, James Q. Del Rosso, DO, William Abramovits, MD, Brian Berman, MD, David E. Cohen, MD, Emma Guttman-Yassky, MD, Anthony J. Mancini, MD, and Lawrence A. Schachner, MD

36. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition, JPGN Volume 66, Number 3, March 2018. Rachel Rosen, Yvan Vandenplas, Maartje Singendonk, Michael Cabana, Carlo DiLorenzo, Frederic Gottrand, Sandeep Gupta, Miranda Langendam, Annamaria Staiano, Nikhil Thapar, Neelesh Tipnis, and Merit Tabbers

37. Queensland Clinical Guidelines. Maternity and neonatal clinical guideline: neonatal jaundice. April 2018.

38. Rosen R, Vandenplas Y, Singendonk M, Cabana M, DiLorenzo C, Gottrand F, Gupta S, Langendam M, Staiano A, Thapar №, Tipnis №, Tabbers M. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition. J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2018 Mar; 66 (3 (sad) 516-554. doi: 10.1097/MPG.0000000000001889. PMID: 29470322; PMCID:PMC5958910.

39. Szajewska H, Guarino A, Hojsak I, et al. Use of probiotics for management of acute gastroenteritis: a position paper by the ESPGHAN Working Group for Probiotics and Prebiotics. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2014; 58(4(sad)531-9.

40. Terrault, №. A., Lok, A. S., Mcmahon, B. J., Chang, K., Hwang, J. P., Jonas, Wong, J. B. (2018). Update on prevention, diagnosis, and treatment of chronic hepatitis B: AASLD 2018 hepatitis B guidance. Hepatology, 67(4), 1560-1599. doi:10.1002/hep.29800

41. van Herk W, el Helou S, Janota J, Hagmann C, Klingenberg C, Staub E, et al. Variation in Current Management of Term and Late-preterm Neonates at Risk for Early-onset Sepsis: An International Survey and Review of Guidelines. Pediatr Infect Dis J. 2016 May; 35(5):494-500.

42. White M, Lawson K, Ramsey R, et al. Simple Nutrition Screening Tool for Pediatric Inpatients. JPEN J Parenter Enteral Nutr 2016; 40:392.

43. WHO (2016) Guideline: daily iron supplementation in infants and children. In: Committee GR (ed) World Health Organization (WHO). Switzerland, Geneva

44. World Health Organization. WHO Media centre, Diarrhoeal disease, Fact sheet, Updated May 2017.

45. Бєлоусова О. Ю. Синдром мальабсорбції у дітей - Харків, "Факт", 2012, 300 с.

46. Всесвітня організація охорони здоров'я, 2018. Комісія з ліквідації дитячого ожиріння. Факти та дані про дитяче ожиріння. Доступ htth://www.who.int/end-childhood-obecity/facts/ru/ от 26.02.2018

47. Всесвітня організація охорони здоров'я. Харчування дітей грудного та раннього віку, 2018. Доступ htth://www.who.int/ru/news-room/fact-speets/detail/infant-and vounri-child-feedinri

48. Дитяча імунологія: підручник / Л. І. Чернишова, А. П. Волоха, Л. В. Костюченко та ін.; за ред. проф. Л. І. Чернишової, А. П. Волохи. - К.: ВСВ "Медицина", 2013. - 720 с.

49. Електронний ресурс Національної служби здоров'я України: www.nszu.gov.ua

50. Заболевания нервной системы у детей: В 2-х т. Т 1. / Под ред. Ж. Айкарди и др.; пер. с англ.; общ. ред. А. А. Скоромца - М.: Издательство Панфилова; БИНОМ. Лаборатория знаний, 2013. - С. 568.

51. Заболевания нервной системы у детей: В 2-х т. Т 2. / Под ред. Ж. Айкарди и др.; пер. с англ.; общ. ред. А. А. Скоромца - М.: Издательство Панфилова; БИНОМ. Лаборатория знаний, 2013. - С. 572.

52. Зиньковский М. Ф. "Врожденные пороки сердца" Киев; Книга плюс, 2009.-?

53. Імунопрофілактика інфекційних хвороб. 3-те видання. Л. І. Чернишова, Ф. І. Лапій, А. П. Волоха, - 2019, 320 стор.

54. Інфекційні хвороби у дітей: підручник / Л. І. Чернишова, А. П. Волоха, А. В. Бондаренко та ін. - 3-є видання. К.: ВСВ "Медицина". 2021. - 1072 с.

55. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 723, 15.07.2016 про затвердження "Уніфікованого клінічного протоколу первинної, втринної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) допомоги "Муковісцидоз".

56. Наказ МОЗ № 110 від 04.02.2012 "Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування", із змінами

57. Наказ МОЗ України від 15.01.2021 № 48 "Про затвердження стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті В у дітей"

58. Наказ МОЗ України від 15.01.2021 № 50 "Про затвердження стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дітей"

59. Настанови ВООЗ щодо фармакологічного лікування стійкого болю в дітей із медичними захворюваннями / за заг. ред. Л. Андріїшин, О. Брацюнь; пер. з англ. С. Дьоми. - К.: ТОВ "Видавничий дім "Калита", 2014. - 168 с. Доступ за посиланням: http://uacph.org/gallery/docs-who-order.pdf.

60. Настанови ВООЗ щодо фармакологічного лікування стійкого болю в дітей із медичними захворюваннями/ за Л. Андріїшин, Брацюнь О. П; пер. з англ. С. Дьоми. - К.: ТОВ "Видавничий дім" Калита - 2016 - 168 с.

61. Неонатологія: національний підручник: у 2 т. / За ред. професора Шунько Є. Є. - К., 2014, - Т. 1. - 960 с., 2015, - Т. 2. - 640 с.

62. Особливості становлення постнатальної гемодинамики у новонароджених дітей. Критичні вроджені вади серця: клінічні прояви, рання діагностика та сучасна тактика медичної допомоги. Навчальний посібник під редакцією професора Пясецької Н. М., професора Шунько Є. Є., професора Руденко Н. М., К. - 2017.-?

63. Оцінювання та лікування хронічного болю у дітей: метод. вказ. для студентів 5-го та 6-го курсу вищих медичних закладів освіти III - IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів, лікарів сімейної практики / упоряд. М. О. Гончарь, О. О. Ріга, М. К. Уриваєва та ін. - Харків: ХНМУ, 2019. - 24 с. Доступ за посиланням: http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/22754/1/ Оценка и лечение хронической боли у детей.pdf

64. Ріга О. О., Пеньков А. Ю., Коновалова Н. М. Принципи надання паліативної допомоги дітям. Посібник для тренерів з дитячої паліативної допомоги. - Харків:2017. - 97 с. Доступ за посиланням: http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/17740/1/2.pdf